

COMO REALIZAR UN TRABALLO DE HISTORIA ORAL

Recoller a información oral de miles de cidadáns comúns, protagonistas da Historia do século XX que viven ao noso ao redor, é ter o privilexio de acceder a unha información de primeira man, moitas veces esquecida ou silenciada. Aínda viven aínda miles de testemuñas que, sexa cal for a súa ideoloxía, poden contarnos a súa versión do sucedido: nós podemos recoller o seu testemuño.

Para levar a cabo unha enquisa de historia oral teremos en conta os seguintes pasos:

1) Selección da persoa entrevistada:

En xeral, debe darse preferencia aos anciáns sobre a xente de menor idade. Debido á división sexista de roles nas sociedades radiccionais, os homes adoitan dispoñer de máis información sobre asuntos da vida pública, experiencias de guerra, indicatos, reivindicacións, etc. As mulleres, pola súa banda, aportan informacións fundamentais sobre a vida cotiá, as tradicións, as relacións familiares, as condicións de traballo no campo...

2) Respecto ao testemuño:

O entrevistado debe colaborar sempre voluntariamente. Se decide informarnos, debe saber o uso que se fará do seu relato. Pode dicir, por exemplo, que non se pode consultar sen o seu permiso expreso, ou que pola contra desexa que a escoiten cantos poidan interesarse na historia. A maioría adoita dar o seu testemuño gustosamente, sorprendidos de que a alguén lle poida interesar o seu relato e que non se perciba como "os contos dos avós".

3. Preparación da entrevista:

Necesitaremos recoller algúns datos que nos sirvan para preparar a entrevista: o ano e lugar de nacemento, onde pasou a súa infancia, mocidade e madurez, e algún acontecemento ou circunstancia singular ao longo da súa vida (guerra, guerrilla, emigración, exilio, cárcere, por exemplo). Sobre eses datos deberemos facer un traballo previo que nos permita relacionar a vida do entrevistado cunha sinxela cronoloxía histórica. Desde logo, pode utilizarse calquera método, aínda que nós propoñemos aquí un moi sinxelo: trátase de confeccionar unha cronoloxía a tres columnas, que poña en relación os distintos períodos da vida do entrevistado (infancia, mocidade, etc.), que figurarán na primeira columna, cos períodos históricos ou acontecementos máis importantes dá cada etapa. A terceira columna reserváremola para acontecementos que cremos que poidan afectar á vida do entrevistado: a Guerra Civil, A Reforma Agraria, ao caciquismo, o racionamento, o estraperlo, etc.

Por ultimo debemos ter previsto dar cabida a toda a información sobre a vida cotiá, xogos escola, noviazgos, celebracións, crianzas, etc.

4. Desenvolvemento da entrevista: A nosa entrevista non se parecerá nada ás que adoitan facer os xornalistas, é dicir, non será unha sucesión de preguntas para que a persoa nos conteste e nos de a información que buscamos. Sería absurdo. En primeiro lugar, porque do tema sobre o que queremos charlar (o que viviu e como o viviu) ninguén sabe máis que o noso entrevistado. O mellor método é deixar que o entrevistado conte a súa vida desde o principio, partindo da infancia, que é a base máis sólida dos seus recordos. Cando complete o relato, será o momento de preguntarlle as cousas que queden fóra del e que nos parezan importantes. Imos entrevistarnos cun protagonista vivo dunha longa etapa histórica; o seu testemuño non é calquera cousa, é irrepetible e non está nos libros nin nos arquivos.

5. A grabación da entrevista:

Debe archivarse acompañada dos datos sobre o informante, a data de realización e o período que abarca, así como un pequeno índice dos temas máis importantes que trata. Así, poderá servir como fonte de información e obxecto de reflexión ou traballo para quen estea interesado, aínda que non coñeza ao informante nin realice a entrevista.